

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

MOTIV FRÅN MJÖLBY (SVARTÅN). — FOTO. APPELQUIST.

10DE ÅRG.

DEN 12 SEPTEMBER 1909.

NÖ 47

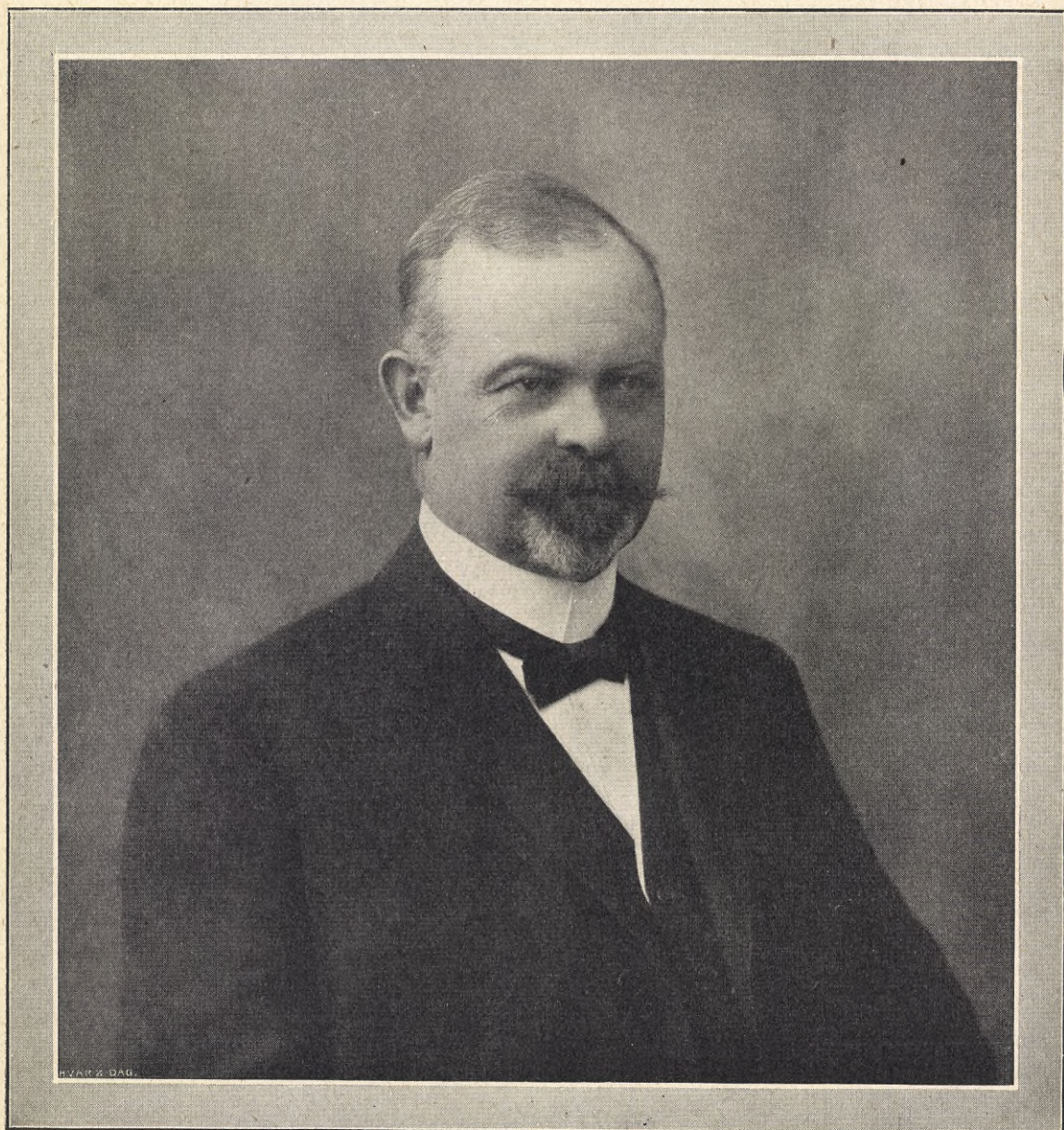

Foto. Dahlström Rättö.k.

Kliché - Bengt Silfverparra.

S. J. Magnell

CARL JAKOB MAGNELL.

TILL PORTRÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA.

Den tekniska undervisningen i vårt land står för närvarande inför en genomgripande omorganisations-uppgift. Man fick en försmak däraf vid årets riksdag icke blott genom den k. propositionen om en fullständig nybyggnad åt Tekniska högskolan, utan ock genom den motivering, som framfördes mot ett bifall till denna proposition innevarande år, den motiveringen nämligen, att det nu borde sörjas för ett organiskt sammanhang mellan den lägre och högre tekniska undervisningen, så att en omedelbar övergång från den förra till den senare utan hämmande och tidsödande mellanstudier möjliggjordes. Under sådana omorganisationsperioder ligger mera än annars makt uppå, att den, som innehar uppdraget såsom vår förnämsta tekniska läroanstalts föreståndare, är i besittning af sådana egenskaper, som sätta honom i stånd att föra med sig och leda. På många den tekniska undervisningens vänner verkade därför ock underrättelsen om prof. Anders Lindstedts afgång från rektoratet i sammanhang med hans inkallande i den nybildade regeringsrätten nedslående; med sina ganska omfattande parlamentariska försänkningar och sin på alla håll erkända personliga auktoritet syntes han mera än de flesta skickad att föra Tekniska högskolans talan vid den reorganisation, som förestår. Men med allmän tillfredsställelse var det ock man några veckor senare förnam, att det var föreståndaren för fackskolan för väg- och vattenbyggnadskonst, professorn i väg- och brobyggnadskonst vid högskolan *Carl Jakob Magnell*, som korats till hans efterträdare. Ty äfven han syntes i rikt mått vara i besittning af de egenskaper, hvaraf det nu gjordes behof.

Carl Jakob Magnell är född i Kristinehamn den 19 maj 1857. Vid aderton års ålder blef han elev vid Teknologiska institutet, såsom högskolan då kallades, och utexaminerades därifrån 1879. Till en början vann han nu under två års tid anställning vid Hjälmaren—Kvismarens sjösänkingsbolag och hade därefter sysselsättning dels såsom ingenjör, dels såsom arbetschef vid hvarjehanda andra väg- och vattenbyggnadsarbeten, företrädesvis vattenregleringar. 1885 drogs emellertid hans intresse till den tekniska undervisningen. Nämda år blef han nämligen lektor i byggnadskonst, beskrifvande och praktisk geometri samt linear- och croquisritning vid tekniska elementarskolan i Borås och gjorde sig i denna egenskap bemärkt som en synnerligen framstående lärarekraft. Tio år verkade han här, tills han år 1895 vann transport till rektoratet i mekanisk maskinlära och mekanisk teknologi vid tekniska elementarskolan i Norrköping.

Hans vistelse här blef emellertid icke lång. Redan efter tre års förlopp öfvertog han nämligen ställningen såsom trafikchef samt ban- och maskiningenjör vid

Uddevalla—Vänersborg—Herrljunga järnvägsaktiebolag och ledde därvid äfven i egenskap af arbetschef denna ursprungligen smalspåriga järnvägs ombyggnad till bredspårig 1898—1900.

Magnell var sålunda utrustad med mindre vanlig erfarenhet såväl å det praktiska området som inom den lägre tekniska undervisningen, då han 1903 utan ansökan kallades att intaga sin nuvarande lärostol vid Tekniska högskolan, på hvilken han sedan framgångsrikt verkat, till han som nämndt innevarande år förordnades till högskolans rektor. Detta förordnande medför emellertid ingen förändring i hans lärareställning.

Om Magnells ståndpunkt i de brännande organisationsfrågorna för dagen är intet med visshet känt. Hans praktiska intressen och hans långvariga verksamhet vid och därigenom förvärfvade noggranna bekantskap med de lägre tekniska läroverken anses dock tillåta en förmodan att han icke hör till dem, som genom ett absolut kraf på mogenhetsexamen som villkor för inträde vid Tekniska högskolan vilja försvara ingenjörsutbildnings vinnande för dem, hvilka först vid framskridnare ålder haft mod eller medel att bestämma sig därför.

Utänför sin egentliga karriär har Magnell framför allt varit verksam vid uppgifter, som framställt sig i sammanhang med statens öfvertagande af Trollhättefallen och dessas utnyttjande som kraftkälla. Åren 1899—1903 var han sålunda k. m:t:s och kronans tekniska biträde vid de då inledda stora rättgångarne angående äganderätten till vissa af Trollhättefallen och efter sin professorsutnämning insattes han 1905 som ledamot i styrelsen för Trollhätte kanal- och vattenverk samt förordnades 1908 likaledes till ledamot i den nyupprättade k. vattenfallsstyrelsen.

Hans erfarenheter som järnvägstekniker togos i anspråk af k. m:t, då han 1904 förordnades till ledamot af den då tillsatta s. k. trafiksäkerhetskommittén. Härvid kom honom väl till pass, att han 1905 genom anslag af Svenska järnvägsföreningen sattes i stånd att företaga en längre studieresa till Tyskland, Frankrike, Belgien och England för inhämtande af kännedom om järnvägsdriftens utveckling i nämnda länder.

Ställningen som Tekniska högskolans rektor är kanske mindre lysande än den motsvarande posten vid universiteten. Den är icke omgifven af dennas genom århundradens traditioner förlånade nimbus och är ej utrustad med några ämbetsvärdigheten symboliserande emblemer. Men skall den mätas i nationell vikt och betydelse, lutar vägskålen snarast öfver just till dess förmån. Och Tekniska högskolan är förvisso att lyckönska, som till denna plats varit i tillfälle presentera en man med Carl Jakob Magnells gedigna personliga egenskaper.

AUGUSTI 1909.

Tre veckor hafva förflutit, sedan H. 8 D. senast kom sina läsare till handa. När dess föregående nummer gick i press, stod den sociala jättestrid redan i full låga, som till synes småningom uppblussat ur några mindre betydande konflikter inom ett par särskilda yrken, men som i själva verket utgjorde ett utbrott af den under askan dolda eld, som under åratals närts af den oupphörligt skärpta spänningen mellan arbetsgifvarnas och arbetarnas stora landsorganisationer. Svenska arbetsgifvareföreningen gaf första signalen till denna jättestrid genom proklamerandet af en lockout, hvars utvidgning till allmän ställdes i utsikt. Men ännu innan denna lockout hunnit sättas i verket, gaf fackföreningarnas organisation sitt svar i form af en uppfordran till allmän strejk från arbetarnas sida icke

blott hos de arbetsgifvare, hvilka tillhöra den nämnda arbetsgifvareorganisationen, utan öfver hufvud i hela landet med undantag allenast för de arbetaregrupper, som hade att upprätthålla de allra oumbärligaste samhällsfunktionerna: vattenservering, renhållning, belysning.

I hvilken utsträckning denna uppfordran efterkoms, är allmänt bekant. Med rent af elementär kraft grep arbetsinställelsen ikring sig och omfattade redan under första veckan icke långt ifrån tre hundratusental män och kvinnor. Äfven arbetaregrupper, som på grund af aftal förbundit sig att under aftalstiden afstå från arbetsinställelsevapnet, rycktes med liksom i kraft af en oemotståndlig impuls. Så nedlades arbetet också å landets samtliga boktryckerier på ett par undantag

när, och äfven H. 8 D. hindrades härigenom att utkomma. Vi våga emellertid hoppas, att våra prenumeranter skola skänka sitt öfverseende åt vårt *nödtvungna uteblifvande*, och kunna försäkra, att vi under den återstående delen af året skola göra hvad vi rimligen kunna, för att bringa dem möjlig ersättning, sedan genom nu träffad öfverenskommelse mellan Svenska boktryckareföreningen och Svenska typograförbundet arbetet å vårt tryckeri åter kunnat från den 6 sept. igångsättas.

Den man, hvars förtjänst det närmast är, att freds- och medlingsverket kommit i gång i denna den absolut största kamp på arbetets fält, som någonsin i vårt land ägt rum, och den relativt största, som världen öfver hufvud fått bevitna, är förlikningsmannen i Stockholms distrikt, stadsnotarien *Allan Cederborg*. Redan när det visade sig, att förlikningsmannens sista försök till fredlig uppgörelse före stridsutbrottet strandat, erhöll Cederborg k. m:t:s uppdrag att med uppmärksamhet följa konfliktens vidare utveckling och att till k. m:t inkomma med de förslag, hvartill läget i sinom tid kunde föranleda. Det är ställt utom hvarje meningsskiljaktighet, att han fullgjort detta uppdrag med det berömvärdaste nit. Länge var uppgiften otacksam, i det ingendera af de kämpande hufvudparterna syntes villig att inlåta sig på försök till en uppgörelse. Redan den 19 augusti trodde hr Cederborg sig emellertid förmärka, att jordmånen vore så pass beredd, att en hemställen till regeringen om tillsättande af en medlingskommission borde göras. K. m:t fann den 25 augusti, att denna hemställen för det dåvarande icke borde till någon åtgärd föranleda, detta, såsom framgick af ett den 29 augusti offentliggjordt protokoll vid ett samma dag, i anledning af en framställning från Frisinnade landsföreningens förtroenderåd m. fl. rörande samma ämne, hållet statsråd, på den grund, att regeringen höll före, att innan ett ingripande i medlingssyfte från samhällets sida borde företagas, den del af storstrejken borde från strejkledningens sida aflåsas, som måste anses förenad med aftalsbrott eller annars vore riktad mot samhället själf. Under outtröttlig medverkan från hr Cederborgs sida kom redan fyra dagar senare denna aflåsning till stånd i form af en öfverenskommelse mellan fackföreningarnes Landssekretariat och de tre arbetsgivarorganisationer, hvilka hufvudsakligen drabbats af arbetsinställelsen, utan att såsom Svenska arbetsgivarföreningen hafva några tvister med arbetareorganisationerna. Enligt denna öfverenskommelse skulle arbetet utan förbehåll beträffande påföljderna för begångna aftalsbrott från och med måndagen den 6 sept. återupptagas hos alla arbetsgivarer, som icke tillhöra Svenska arbetsgivarföreningen, medan hr Cederborg till gengäld utfäste sig att söka utverka regeringens medling i de kvarstående tvisterna med sistnämnda förening. Detta skedde ock genom en inlaga till k. m:t redan samma dag. K. m:t har med anledning häraf förklarar, att han först önskar afvakta den in-

Efter porträtt.

Kliché: Bengt Sjöversparre.

ALLAN CEDERBORG.

gångna öfverenskommelsens bringande i verkställighet. Då detta skrives, är det ännu icke känt, huru härmed kommer att gå. Men anledning bör saknas att betvifla, att icke förhållandena skola utveckla sig så, att det den 3 sept. inledda fredsverket inom en nära framtid skall leda till ett efterlängtdt och för alla parter högst behöfligt definitivt fredsslut. Heder och tack åt den man, som härtill bidragit!

Ty svåra äro de sår striden slagit, och än svårare skulle de blifva, om den längre finge fortsättas. 8 1/2 miljoner förspillda dagsverken — i runda siffror uppgingo de till detta oerhörda antal redan i söndags — det är en produktionsförlust, som sätter märke icke blott i de tusentals arbetarhemmens ekonomi, utan i hela samhällets. Konsumtionsförmågan hos de breda sam-

hällslagren — icke blott hos arbetarne själva, utan äfven hos de många, som hafva sin utkomst af att tillhandahålla dem deras förnödenheter — ned-sättes härigenom i en grad, som icke kan undgå att återverka på den produktionsafsättningsmöjligheter, som i första rummet afser att tillfredsställa de inhemska behoven. Så skapas genom arbetsinställelsen äfven minskade arbetstillfällen under den vinter, som tillstundar. Samma påföljd är att vänta därpå, att en mängd företag, som annars under vintern kunnat skänka arbetstillfällen, till följd af arbetsinställelsen icke hunnit igångsättas i år, utan måst uppskjutas till våren. I sanning — bistra månader stunda för den svenske arbetaren! Mätte emellertid dessa dystra följder af den stora kampen icke blifva de enda. Mätte den äfven hos vårt svenska folk hafva inskräpt den lärdomen, att om de olika samhällsklasserna än för en kortare tid kunna undvara hvarandra, de dock i längden och därför i grunden äro för hvarandra oundgängliga och att den solidaritet, när allt kommer omkring, är den högsta, som i gemensamt arbete för allmänt välstånd ser den gemensamma uppgiften för alla lager af vårt folk.

* * *

Under väntan på stridens aflåsning har Red. gifvetvis hela tiden hållit sig å jour med dagshändelserna, och ett rikhaltigt fotografiskt materiel ligger nu hopadt, hvars användning dock nu i hvad beträffar en längre tid tillbaka synes olämplig af flera skäl. Mycket ligger redan färdigt i klichéer — så t. ex. en samling ypperliga strejkbilder, dem vi emellertid nu när striden är aflåst, icke vilja återge. H. 8 D., som ju företrädesvis är dagens händelsers illustrationsorgan, har helt naturligt icke lätt att lämna ersättning för uteblifna nummer, isynnerhet då dess årgång utgår med denna månad, men så snart vi kommit i full ordning skola vi dock se till hvad vi *kunna* göra som motsvarighet för hvad vi *vilja göra* såsom ersättning till prenumeranter.

BLIF MEDARBETARE I HVAR 8 DAG OCH GULD-AX!

EN MILJONDONATOR.

Vid öppnandet af framlidne handlanden *Charles Felix Lindbergs* i Göteborg testamente visade det sig att han testamenterat så godt som hela sin förmögenhet, uppgående till c:a två miljoner kronor, till Göteborgs stad att användas för stadens förskönande och andra allmännyttiga ändamål, på sätt donationsurkunden närmare angifver.

*

Gifvaren af denna den hittills största donation

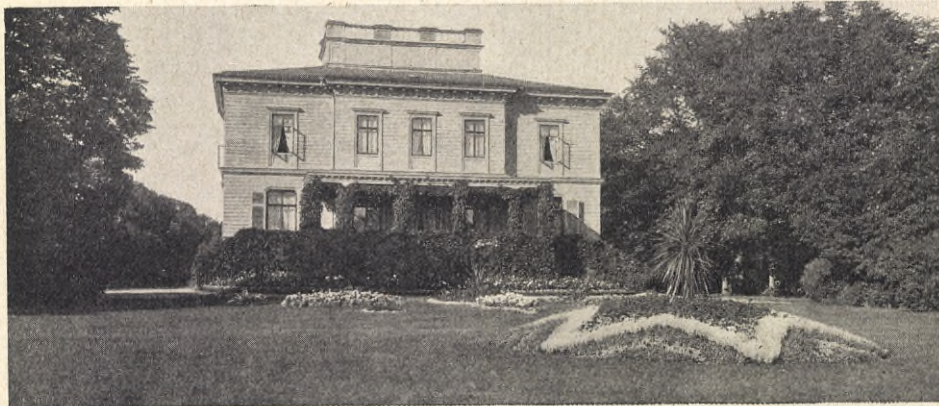
till Göteborgs stad — en donation med den största kulturella betydelse för Göteborg — var född i april 1840. Han startade på sin tid jämte konsul O. Anderson den stora firman Anderson & Lindberg, hvilken utom export- och importaffärer bedref stor exportrörelse. Ur denna firma drog sig L. tillbaka år 1901 efter ett långt och sträfsamt lifsarbete.

Som affärsman åtnjöt Lindberg det största anseende, och efterlämnar desslikes minnet af den bästa privatman.

Kl. 1898. Nordström.

CHARLES FELIX LINDBERG. †

Kliché: Bengt Skjerveparre.

CH. F. LINDBERGS EGENDOM Å BILLDAL, DÄR DÖDEN NÄDDE HONOM.

Foto. Erlksen, Sköfde.

DELTAGARNE I DE I TRAKTEN AF SKARA NYLIGEN AFHÅLLNA TAKTISKA ÖFNINGARNA FÖR MILITÄRLAKARE INOM III:e ARMÉFÖRDELNINGEN.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Skjerveparre Sjölin—Gbg.

ARRHENIUS-INSTITUTETS INVIGNING.

Långväga celebra vetenskapsmän ha nyligen gästade Stockholm för att närvara vid *invigningen af Nobelinstitutet för fysikalisk kemi*, "Arrhenius-institutet", hvilken sammanfallit med vår namnkunnige landsman *prof. Arrhenius'* eget jubileum såsom dissociationsteoriens grundläggare.

VETENSKAPSAKADEMIENS NOBELINSTITUTS FÖR FYSIKALISK KEMI NYBYGGNAD VID EXPERIMENTALFÄLTET.

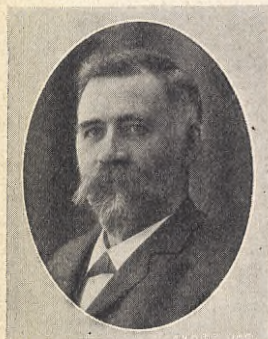

H. S. DA STOKHOLMSFOTOGRAF.

Kliché: Bengt Sjöqvist.

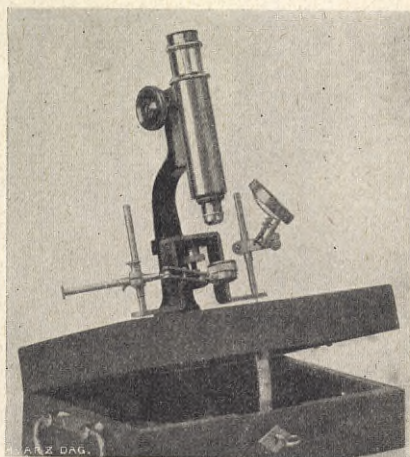
GRUPP AF VETENSKAPSMÄN VID INVIGNINGEN DEN 18 AUGUSTI. Foton tagen å en altan inom byggnaden. Vi namnteckna: 1. Prins Eugen, 2. Riksantikvarien Hildebrand, 3. Prof. Arrhenius, 4. Prof. Ostwald Dresden, 5. Byggmästare V. Norrbin och 6. Arkitekt R. S. Enblom (de båda sistn. husets skapare), 7. Docent Öholm, 8. Prof. Lagerheim.

Institutets invigning skedde den 18 aug. Platsen för den vackra byggnaden är en med ekar bevuxen kulle nära Experimentalfältets hållplats. Endast för vetenskapliga undersökningar af självständiga forskare kommer institutet att upplåtas.

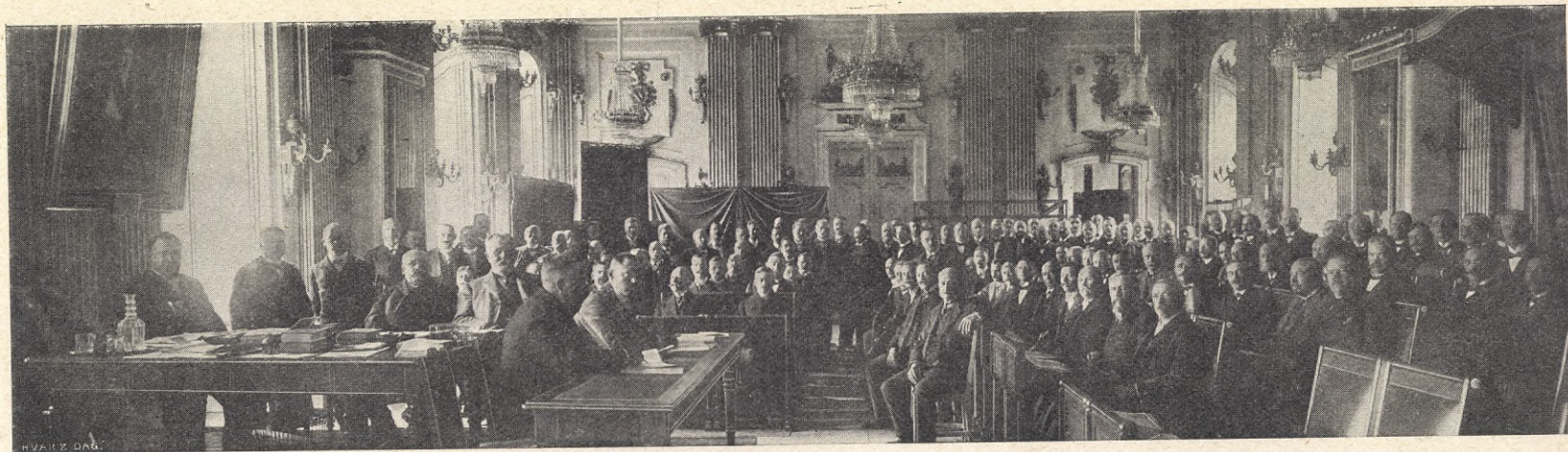
Efter porträtt. Kliché: Bengt Sjöqvist.
DISPONENT ISAAC B. ERICSON, som konstruerat det nya märkliga mikroskopet.

*
En vacker svensk uppfinning, som väckt uppmärksamhet äfven långt utom Sveriges gränser, är den af disponenten *Isaac B. Ericson* i Mölndal, den bekante trichopterygidspecialisten, konstruerade mikroskopmodellen, som bl. a. har egenskapen att lämpa sig vid studium af såväl mörka som genomskinliga kroppar. Ursprungligen afsedt blott för entomologiska studier, har mikroskopet emellertid i praktiken visat sig lämpligt också för naturforskare i andra branscher äfvensom för tekniska ändamål och skolers behof.

DET ERICSONSKA ENTOMOLOGISKA MIKROSKOPET.

SVENSKA BILDER.

H 8 De STOCKHOLMSFOTOGRAF.

FRÅN SVERIGES ALLMÄNNA HANDELSFÖRENINGIS 25 ÅRSJUBILEUM. Foton tagen å stora Börssalen i Stockholm.

Klubb: Bengt Sjöberg.

Sveriges allmänna handelsförening har i dagarna, i samband med sitt 26:te årsmöte, firat sin 25-åriga tillvaro.

Det viktigaste ärendet som vid mötet förekom var frågan om den kooperativa rörelsens omfattning. Man enades om att i förhållande till de kooperativa företagen inrikta sin verksamhet på genomförandet af sådana grundsatser, att de ej få sälja till andra än medlemmar samt att de beskattas efter samma grunder som enskilda köpmän.

*

Gränskommissionen för södra distriktet, som har till ändamål att besiktiga riksrösen och upphugga gränsgatan mellan Sverige och Norge, består af ca 40 man — med 22 hästar — hälften svenskar och hälften norrmän och står under befäl af kapten A. Sjögreen, Västerås (1) och kapten N. J. Sejersted, Kristiania (2).

Truppen anlände till Lekvatnet torsdagen den 19 oktober efter att under sex veckors marsch från Röros i Norge ha genomströfvat de oländigaste fjälltrakter utefter gränsen och upphuggit rågångslinjen, och ytterligare sex veckor beräknades skola åtgå för att uppnå Idefjorden.

GRÄNSKOMMISSIONEN FÖR SÖDRA DISTRIKTET. (Foton tagen från det nya präktiga Turisthotellet "Lillhem" i Lekvatnets kapellförsamling nära gränsen till Norge).

HVAR 8 DAG.

Efter fotografi.

SÄVARMONUMENTET, som nu aftäckts.

skulptör Bengt Silfversparre

En högtidlig minnesfest öfver de i striden vid Sävar stupade tappra svenskarne firades i Sävar på 100-årsdagen af slaget, i samband med aftäckandet af ett granitmonument med följande inskription på sockeln: "Fäderneslandet åt sina stupade söner. 1809 19/8 1909." En skvadron af Norrlands

dragoner och ett kompani ur Västerbottens infanteri paraderade vid festen, och ortens befolkning visade genom liflig tillslutning sitt intresse för den imponerande högtidligheten.

Landshöfding Biörklund höll tal vid monumentet och bjöd täckelset falla.

*

Höfsångerskan fru *Lilly Hafgren Waag*, som denna sommar i Bayreuth firat triumfer som Elsa i "Lohengrin", torde inom kort på sin internationella konsertturné komma att besöka äfven Sverige.

Fru Hafgren Waag, som är född i Stockholm 1884, tillhör en mycket musikalisk familj. Vid 16 års ålder sjöng hon redan å konserter.

*

Den 15 aug. aftäcktes en minnesvård öfver "snillet och behagens skald" *Johan Henrik Kellgren* i Floby prästgård i Västergötland, hvar-est K. föddes den 1 dec. 1751. Aftäckningen verkställdes af dir. H. Kellgren, brorsons son till skalden, och minnetalet hölls af prof. Otto Sylwan.

Initiativet har tagits af herr Nils Valfrid Hagström, som lämnat stenen. Medaljongen är utförd af Ruth Milles efter Sergel samt bekostad af dir. K. Minnesvården öfverlämnades af herr Hagström till Västergötlands Fornminnesförening genom dess ledamot rektor S. Velin.

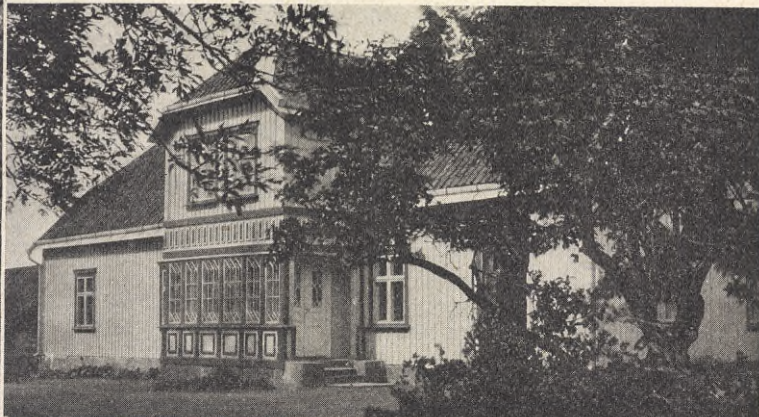

FRU LILLY HAFGREN WAAG.

Foto. Ewald, Herrljunga.

DET NYAFTÄCKTA MONUMENTET ÖFVER SKALDEN IOHAN HENRIK KELLGREN.

Kitché: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre Sthm.—Gbg.

FLOBY PRÄSTGÅRD, skaldens födelseort, vid hvilken monumentet är rest.

SVENSK-RYSKA SPORTUTSTÄLLNINGEN.

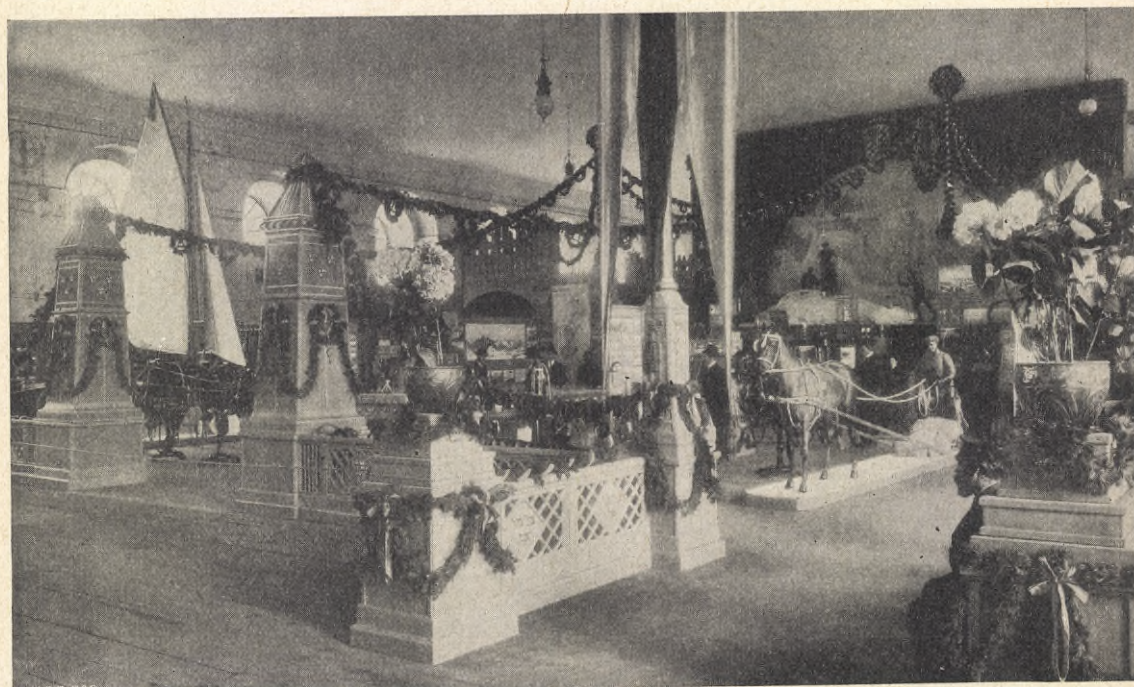
Kfver fotograf.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöforsparre Stålm.—Gbg.

FRÅN DEN ANDRA OFFICIELLA ÖPPNINGSDAGEN I S:t PETERSBURG: X PRINSESSAN MARIA, Prins Vilhelms gemål.
1. Minister Brändström. 2. Öfverste Balck, kommitténs ordf. och sekr. 3. Utställningskommisarien ing Sjögren. 4 Kapten Frestadius, bitr. komm. 5. Baron Meijendorf, utställningens president. 6. Statsrådet Sresnevsky.

En stor svensk-rysk Turist- och sportutställning pågår f. n. i S:t Petersburg. Prinsessan Maria öppnade officiellt densamma den 29 aug. De ryska tidningarna ägna utförliga och ytterst sympatiska skildringar åt den svenska afdelningen, och loforda på det högsta sporten och den fysiska utbildningen i Sverige: "Sedan

den grekiska gymnastiken — om hvars detaljer vi äga föga kännedom — har ingen gymnastikutbildning, utom just den svenska, vunnit världsrykte. I största delen af norra Europas länder har den fått mer eller mindre fast fot, ja t. o. m. på Greklands klassiska mark håller den på att förvärva hemortsrätt."

HVAR 8 DAG.

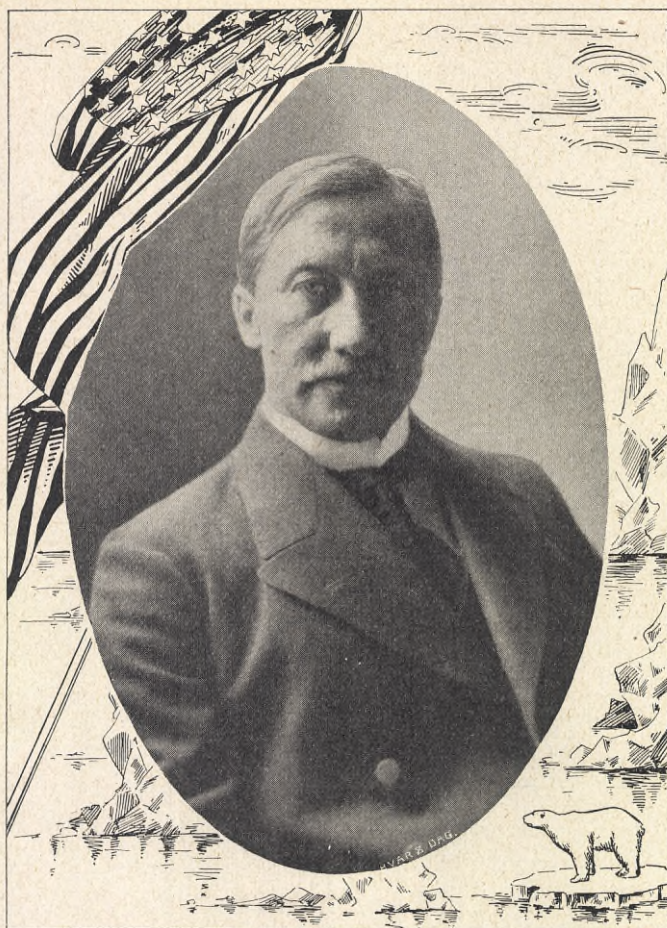
Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöforsparre Stålm.—Gbg.

INTERIÖR AF SVENSKA UTSTÄLLNINGEN.

NORDPOLEN UPPNÅDD.

Nordpolen — det i fjärran hägrande målet för århundradens djärfve forskningsresande — är icke längre en "hvit fläck".

En djärf amerikane har nått det stolta målet — har som den första människa satt sin fot på Nordpolens mark. Hundratals tappre vetenskapsmän och oförfärade äfventyrare ha på vägen dit offrat sina lif; den ena planen storslagnare än den andra har strandat på de väldiga isarna, den oerhörda kölden och de milsvida ödesträckorna — men en mans energi har dock till sist, alla hinder till trots, lyckats steg för steg kämpa sig fram till den efterlängtrade, lockande punkten — Nordpolen. — Här är ej platsen att redogöra för de öfvermänniska mödor och strapatser, polens besegrare haft att genomgå, ej heller att diskutera om det var sportsman-

D:R FREDERICK A. COOK, den amerikanske upptäckaren af Nordpolen.
Efter porträtt taget i Köpenhamn för H. 8. D. den 4 september.

nens längtan efter något hittills upphunnet på idrottens område, som var den drivande kraften, eller vetenskapsmannens lystnad att skingra det "geografiska mörker", som hittills insvept de ödsliga områdena diruppe i jordens nordligaste utkanter; här må blott konstateras det faktum, att en man utfört ett stordåd, i sitt slag större än något — ty att han verkligen utfört den bragd hvarför nu hela världen hyllar honom, får väl i detta ögonblick anses utom tvifvel.

Och ej minst beundransvärd är den anspråkslöshet, som visats och visas af upptäckaren själf. — Nu går hans segertåg genom världen, och Köpenhamn blef den första stad, som förunnades tillfället att inför föremålet själf uttrycka sin beundran för hans historiska bedrift.

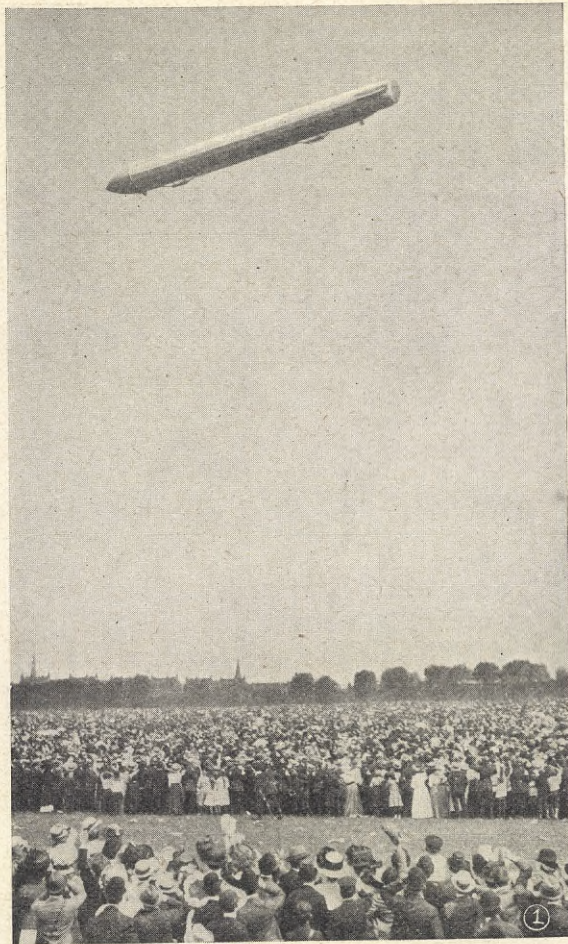

Efter fotografen

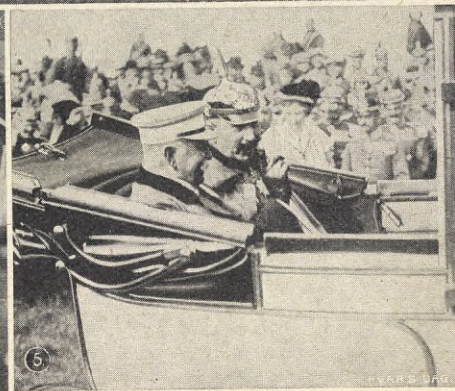
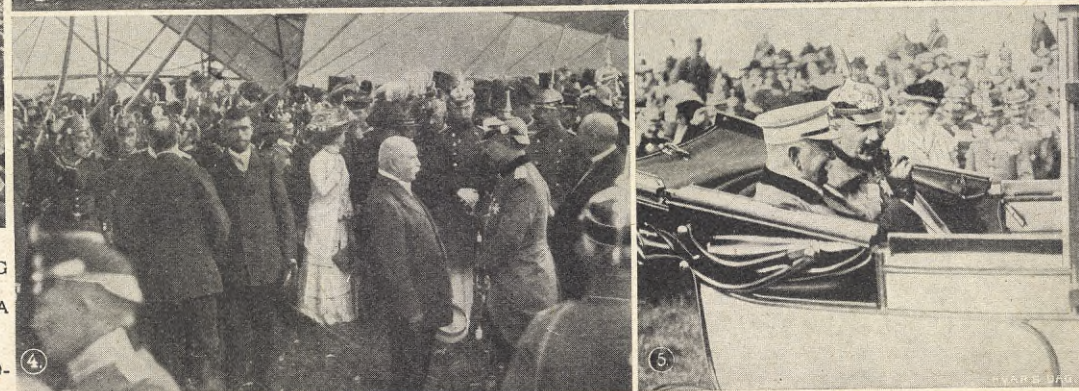
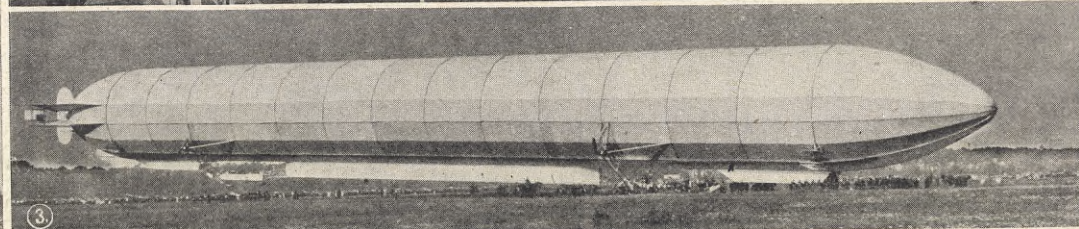
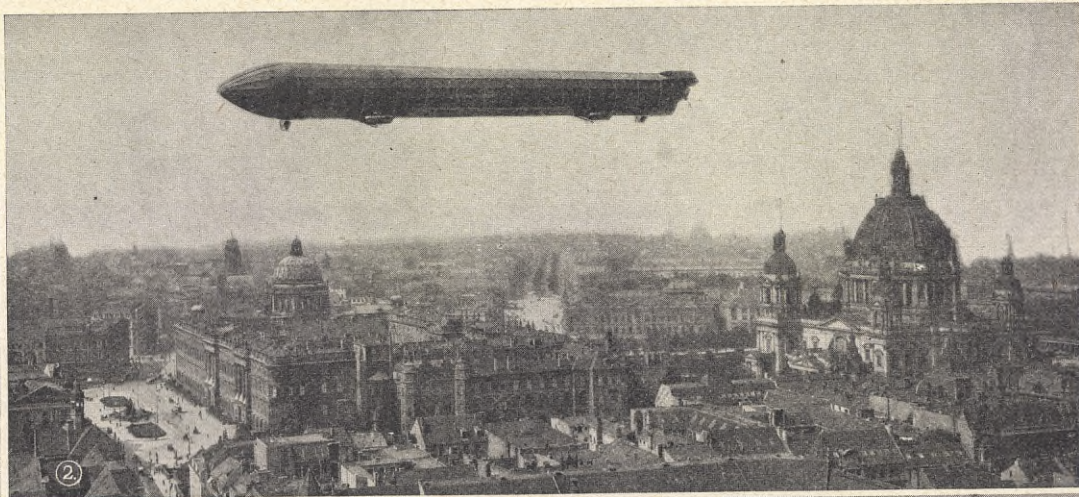
D:R COOK (X) LANDSTIGER I KÖPENHAMN.

Köpenh. Heltz & Sønner.

GRAFVE ZEPPELINS TRIUMFFÄRD.

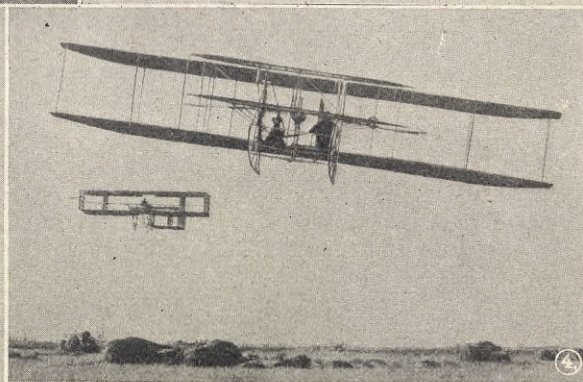
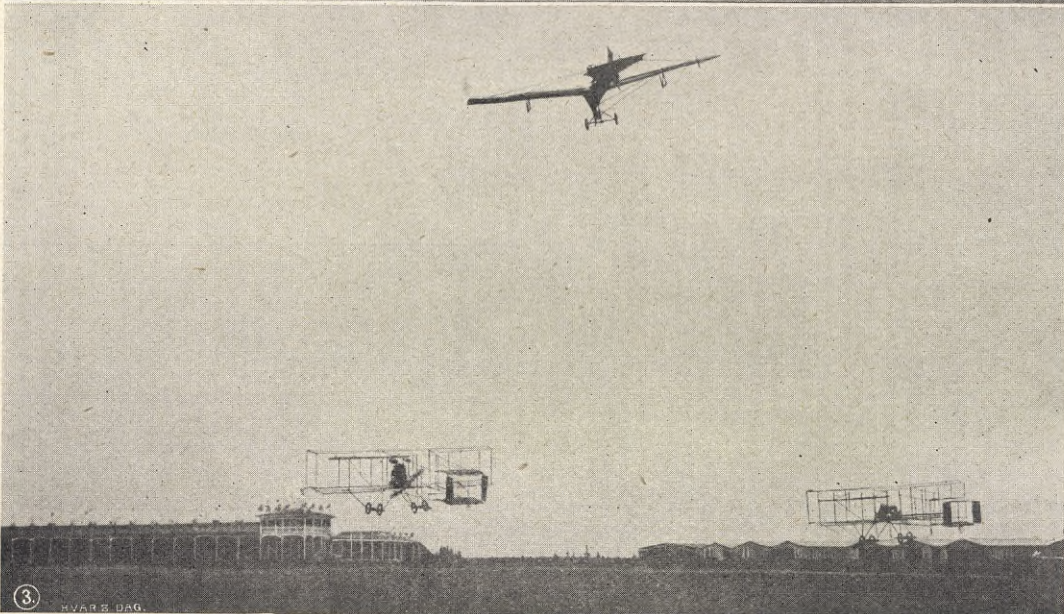
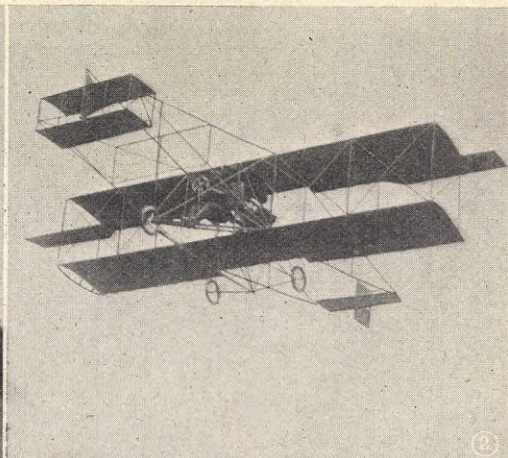
1. GRAFVE ZEPPELIN FÄRDAS I SIN STYRBARA BALLONG "ZEPPELIN III" ÖFVER TEMPELHOFFER FELD.
2. "ZEPPELIN III" ÖFVER BERLIN MELLAN KEJSERLIGA SLOTTET OCH DOMEN.
3. JÄTTEBALLONGEN LANDAR I TEGEL.
4. KEJSAREN HÄLSAR GRAFVE ZEPPELIN EFTER NEDSTIGNINGEN I TEGEL.
5. KEJSAREN MED GRAFVE ZEPPELIN VID SIN HÖGRA SIDA ÅKER I AUTOMOBIL FRÅN TEGEL.

Efter fotografier.

Kliché: Kem. A.-B. Benigt Sjöförsvarse Sklm.—Gbg.

DEN STORA FLYGVECKAN I REIMS

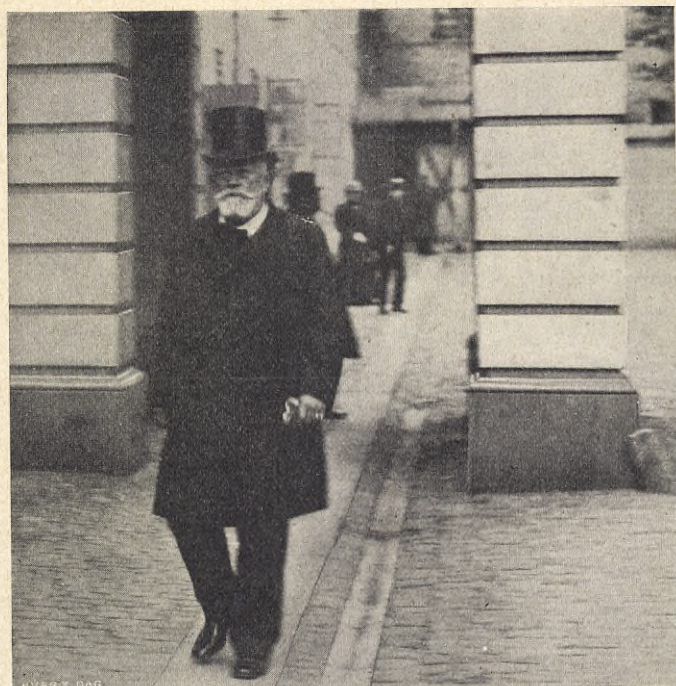

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöversparre Sklm.—Glg.

1. PAULHAN HYLLAS NÄR HAN FLYGER ÖFVER TRIBUN-
PLATSEN. P. blef tredje i täflan om Grand Prix.
2. AMERIKANAREN GLENN CURTISS, som vann bl. a. veckans
näst största pris: 25,000 fr. samt Gordon Benetts silfverstaty, värd
12,000 fr. Han färdades 20 km.-banan å 15 min. 50 ³/₅ sek. —
Blériot blef här 6 sekunder efter.
3. LATHAM, FARMAN OCH SOMMER flyga samtidigt framför
tribunen under täflan om Grand Prix, som vanns af Farman under
en flykt på öfver 190 km. Nr 2 blef Latham.
4. AËROPL. WRIGHT (det största) OCH PAULHAN I TÄFLAN.

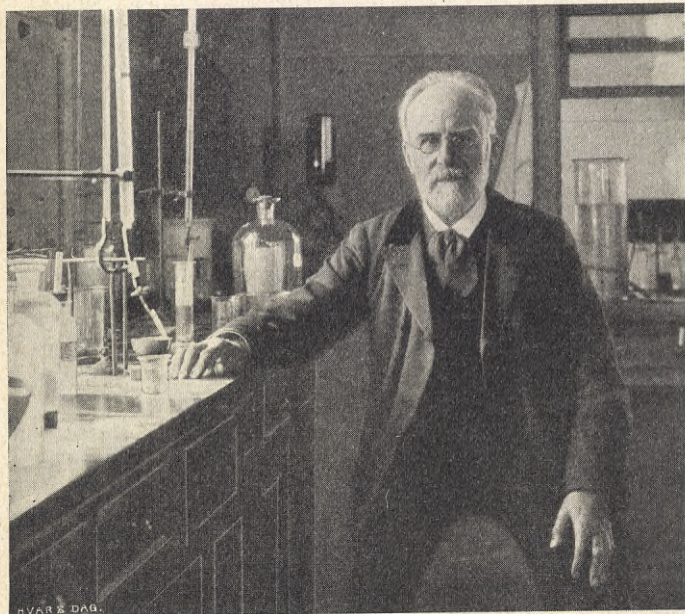
HVAR 8 DAG

UTLÄNDSKA PORTRÄTT FÖR DAGEN.

GREFVE HOLSTEIN-LEDREBORG, konseljpresident i den nya danska ministären.

Efter långvariga förhandlingar lyckades det omsider att få till stånd en *ny dansk ministär* under *grefve Holsteins* chefskap. I densamma ingingo flertalet af den föregåendes medlemmar. Härmed torde danska försvarsfrågan inom kort blifva löst, om det än är en lösning, som inom landet skall mottagas med de mest blandade känslor; liksom *J. C. Christensens* inträde i den nya ministären våldsamt kritiserats af tidningar af så godt som alla färger. — Och fröken *Mary Westenholz*, som inför folkettinget uttalade kvinnornas dom öfver den omstridde ministern — och riksdagens köpsläende maktlystnad och egennyttia — ansåg sig nog som talman ej blott för Danmarks *kvinnor*.

Efter porträtt. PROFESSOR EMIL CHR. HANSEN. † Kliché: Bengt Skjerveparre. Föreståndaren för Carlsbergs fysiologiska laboratorium, professor Emil Chr. Hansen, har i dagarna aflidit. H. har vunnit världsrykte genom sina studier af jästsvamparna.

J. C. CHRISTENSEN.
Försvarsminister i den Holsteinska ministären.

Efter porträtt. Kliché: Bengt Skjerveparre. FRÖKEN WESTENHOLZ, som läste anagram öfver danska riksdagen.

Efter porträtt. Kliché: Bengt Skjerveparre. VON HEERINGEN, den nye tyske krigsministern.

Foto. Svanstrom, Haparanda.

TIMMERKOMMISSIONEN.

Kliché: Bengt Silfversparre.

Framforsling af skogsprodukter i gränsälvarne mellan Sverige och Finland har hittills skett genom virkets sammanläggning i flottar, som nedstyrs till hafvet. Fråga har nu väckts om införandet af det tidsenligare transportsättet med lösflottning, och de båda gränsländans regeringar ha tillsatt en kommission, hvars medlemmar förleden sommar sammanträd i Petersburg och den innevarande färdats 30 mil i båt utefter gränsälvarne.

Efter framkomsten till Haparanda togs vidstående fotografi af kommissionsmedlemmarne.

Fr. v. sittande: Kollegieassessor Narano-witch, Petersburg; verkl. Statsrådet Rauner, Petersburg; Doktor Trybom, Stockholm. Stående: Major Wedberg, Umeå; Ingenjör Nordvall, Uleåborg; Ingenjör Melkerson, Luleå; Byråchef Hermelin, Stockholm; Ingenjör V. Haartmann, Uleåborg.

*

Den inom Nordens schackintresserade kretsar med stort intresse följda nordiska schackkongressen i Göteborg afslöts den 12 aug. Kungapriset vandrade nu från huvudstaden till Göteborg.

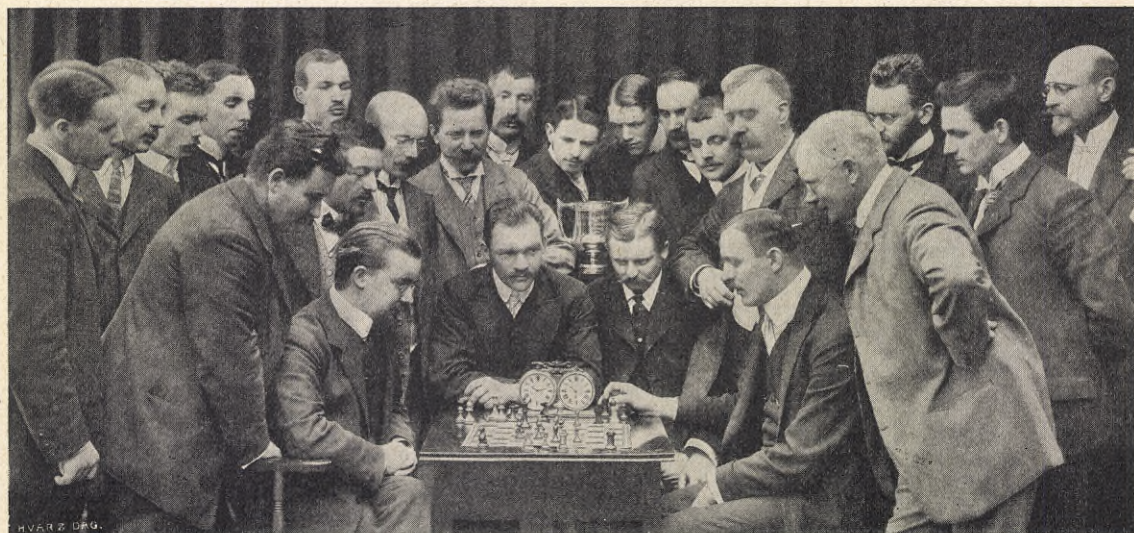

Foto. Berg, Göteborg

NORDISKA SCHACKKONGRESSEN I GÖTEBORG. Rundt om bordet synas fr. v. de fyra i mästartklassen deltagande: Vidmar (Österr.), Leonhardt (Tyskl.), Sjöberg (Sthlm) och Duras (Österr.). Bakom Vidmar (i pince-nez) Fridlitzius, Göteborg, som segrade i 1:a kl. och därmed eröfrade äfven konungens hederspris samt uppflyttades i skandin. mästartklassen.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre Sthlm.—Gbr

Foto. Eurenus, Karlskrona.

BRANDPLATSEN I KARLSKRONA: Ej mindre än 6 fastigheter nedbrunna vid den stora eldsvådan i Karlskrona den 20 aug., och 2 personer innebrändes därvid. Försäkringsbeloppen uppgå till c:a 600,000 kr.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre Sthlm.—Gbr

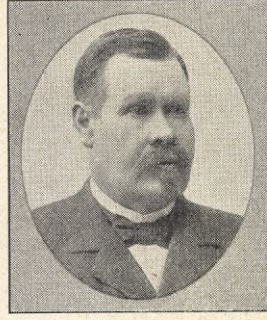
VECKANS PORTRÄTTGALLERI

A. TH. LUNDQUIST.
F. d. Bankokommissarie —
Malmö. 90 år 31 Juli.*

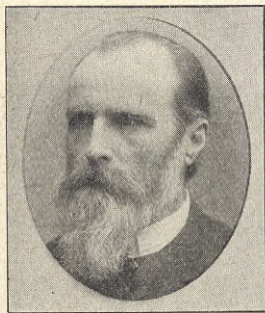
O. R. HEDENBLAD.
Öfverste. — Helsingborg.
70 år 2 Aug.*

O. HJ. LEYONMARK.
Kungl. Sekreterare. Godsägare.
— Svartorp. 60 år 29 Juli.*

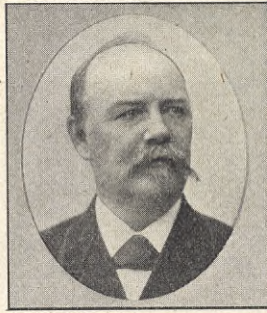
J. JERNBERG.
Handlande. Kommunalman. —
Åtfsbacka (Värml.) 50 år 11 Aug.

R. ALMSTRÖM.
Disponent. Led. af Riksd. F. K.
Kommunalman. — Rörstrand.
75 år 18 Aug.

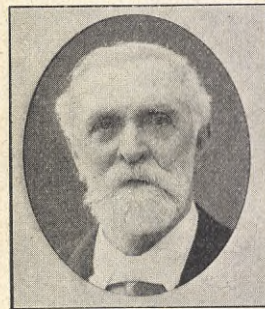
T. J. DYRSSEN.
Öfverste. o. Chef för Vendes ar-
tillerireg. — Kristianstad. 60 år
9 Aug.

A. HENRIKSSON.
Kamrer vid Folkskoleexpedi-
tionen. — Göteborg. 60 år
22 Aug.*

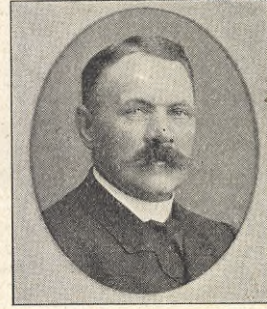
A. V. VOLLMER.
Disponent. — Ronneby. 50 år
5 Aug.*

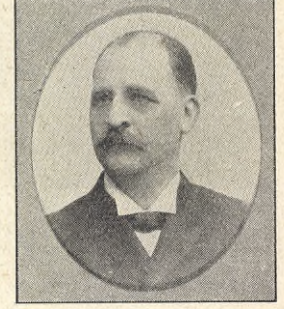
O. MELIN.
F. d. Grosshandl. Skeppsredare.
— Djursholm. 75 år 20 Aug.*

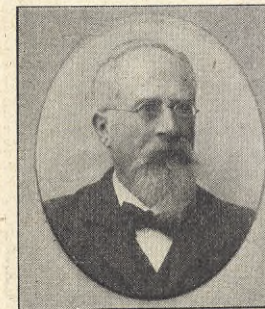
P. E. RETTIG.
Öfverstelöjtnant. — Gäfte.
60 år 2 Aug.*

S. A. JONSSON.
Landbrukare. Kommunalman.
— Mogårde. Hvetlanda. 55 år
20 Aug.

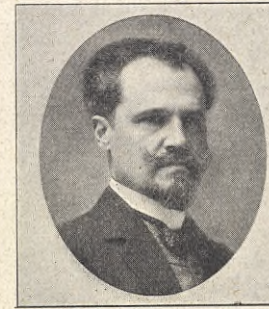

A. A. A. LIND.
Bankdirektör. Kommunalman.
— Norrköping. 50 år 12 Aug.

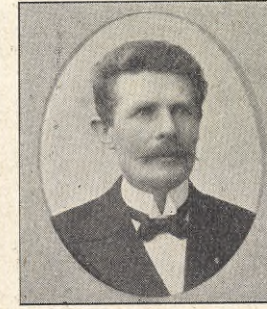

A. A. W. LUND.
F. d. Läroverksadjunkt. Fil. dr.
Led. af Riksd. A. K. Kommunal-
man. — Västervik. 70 år 8 Aug.

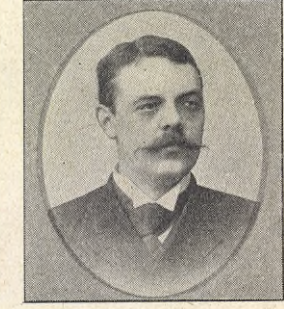
Utförliga data å sista sidan.

E. THIEL.
Bankdirektör. — Stockholm.
50 år 18 Aug.
Biografi Arg. VIII: 49.

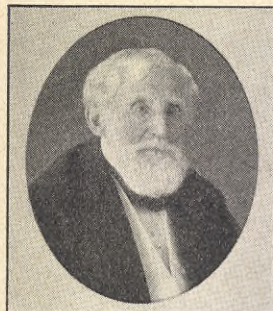

J. E. CERVIN.
Led. af Riksd. A. K. Kommu-
nalman. — Wiksta. 50 år 24
Juli.

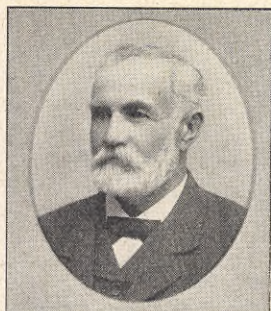

O. SYLWAN.
Professor vid Göteborgs Hög-
skola. Litteraturhistoriker. —
Göteborg. 45 år 22 Aug.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

G. W. LEUHUSEN. †
Friherre. F. d. Justitieråd. Fil.
dr. — Stockholm.
F. 12. † 1 Aug. 09.*

L. GRUBBSTRÖM. †
Sjökapten. — Umeå.
F. 37. † 7 Aug. 09.*

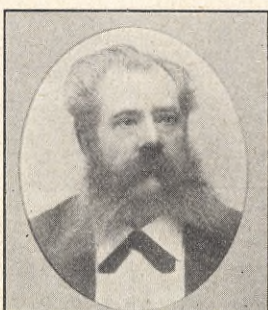
P. D. BERGMAN †
Protokollsekreterare i Justitie-
revisionen. — Stockholm.
F. 45. † 29 Juli 09.

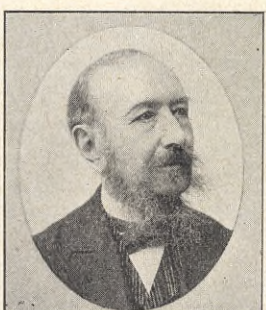
J. A. KEMPE. †
Lektor. Fil. dr. — Stockholm.
F. 54. † 10 Aug. 09.*

A. LARSSON. †
Godsägare. Led. at Riksd. F. K.
— Bränninge. Habo. F. 22.
† 18 Aug. 09

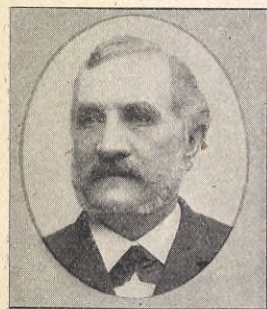
C. O. F. SEWERIN. †
Redaktör. Kommunalman. —
Oskarhamn. F. 37. † 3 Aug. 09.

A. TH. CARLHEIM GYLLEN-
SKIÖLD. †.
Kammarjunkare. Godsägare.
— Vallen. Vallberga. F. 35.
† 25 Juli 09.*

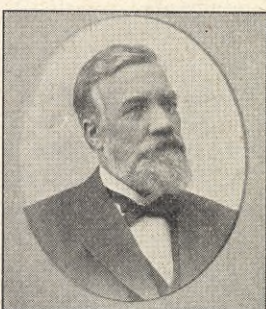
TH. A. FUNCK. †
Friherre. Godsägare. Kommun-
alman. — Bolltorp, Söder-
köping. F. 48. † 4 Aug. 09.

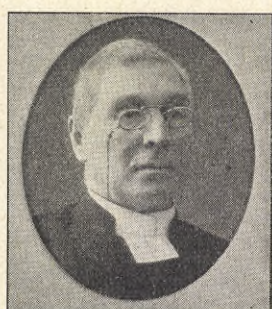
C. J. RAQUETTE. †
F. d. Godsägare. Kommunal-
man. — Stockholm.
F. 23. † 7 Aug. 09.

H. JOHNSON. †
Sjökapten. — Mölle.
F. 39. † 5 Aug. 09.*

O. TÖRNEBLAD. †
Folkskoleinspektör. Kommun-
alman. — Karlstad.
F. 41. † 12 Juli 09.

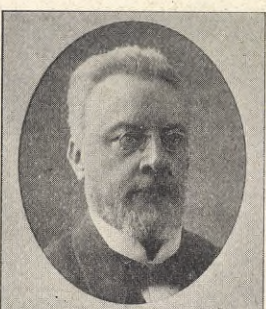
E. OSTERMAN. †
Kyrkoherde. — Göteborg.
F. 43. † 22 Aug. 09.*

F. A. NORDELL. †
Kronolänsmän. Kommunal-
man. — Öster Jörn.
F. 50. † 17 Juli 09.

P. J. C. LUNDGREN. †
Lasarettsläkare. Kommunal-
man. — Lidköping.
F. 50. † 5 Aug. 09.

A. O. LINDFORS. †
Professor. Med. doktor. —
Uppsala. F. 52. † 18 Aug. 09.*

C. T. BREDELIUS †
Stationsinspektör. — Katrine-
holm. F. 55. † 20 Aug. 09.

* Uiförliga data ä sista sidan.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

AUGUST THEODOR LUNDQUIST. Stud.-ex. 38, kameralex. 39, inträdde i Riksbanken s. å. Var 59—85 direktör för Riksbankens kontor i Malmö, sistn. år ordf. i styrelsen, afgick 1900. Stadsfullmäktigt 63—80, 81—85. Ordf. i Malmö drätselkammare 63—86. Stiftare af sparbanken Bikupan, Brand- och Lifförsäkringsaktie. Skåne m. m. Mångårig ordf. i bevilningsberedningen, taxeringsnämnden m. m.

OTTOMAR RUDOLF HEDENBLAD. Stud.-ex. 56, u.-löjtn vid Norra Skånska Infanteriregementet 58, major 87, öfverstelöjtnant 92. Öfverste i armén 96. Ledamot af Helsingborgs stadsfullmäktigt sedan 90, af drätselkammaren sedan 86, v. ordf. 04—08, ordf. 09, m. m.

OTTO HJALMAR LEYONMARK. Led. af Jönköpings läns Hushållnings-sällskaps förvaltningsutskott sedan 88, t. f. domänintendent vintrarne 1900 och 01, ordf. i Svartorps kommunalnämnd sedan 97, i Jönköpings läns brandstodsbolag sedan 03. Distriktsdirektör i Smålands m. fl. provinsers Hypoteksförening sedan 02, inspektör af länets sparbank sedan 96.

A. HENRIKSSON. F. d. mångårig ledamot af stadsfullmäktigt. Ledamot af kyrkofullmäktigt sedan 20 år samt kyrkorådet i Masthuggsförsamlingen. Led. af 4 distr. Döfstumskolastyrelse m. m.

ALBERT VOLLMER. Stadsfullmäktigt i Ronneby 02—06. Ledamot i Smålands och Blekinge Handelskammare. V. ordf. i Karlskrona Tekniska Förening.

OLOF MELIN. Delägare i skeppsmäklarefirman Aug. Leffler & Co, Göteborg blef M. 88 innehafvare af rederi- och speditionsfirman Olof Melin och 91 delägare i firman Olof Melin & Son. Verkst. direktör för ångfartygsaktie. "Thule" 80—06. Led. af Riksd. A. K. 20 riksd., af F. K. 10 riksd., t. o. m. 07. Led. af Centralstyret för Skandin. Kredit. A.-B. 89—07. Led. af stadsfullm. 76—04. Numera bosatt i Djursholm.

PER EDWARD RETTIG. U.-löjtn. vid Helsing regemente 72, öfverstelöjtn. vid Vesterbottens reg. 02, afsked 04. Ordonansofficer och adjutant vid 6:te arméfördelningen 74—94. Befälhavare för Gefle landstomsområde 05. Led. af Gefle. läns landsting 86—91, af Gefle stadsfullmäktigt 1900. Styrelseled. i Gefle. Ensk. Bank 98. Led. i förvaltningsutskottet af Gefle. läns Hushållnings-sällsk. 89. Ordf. i Gefle. läns skogsvårdsstyr. 08.

FRIHERRE G. W. LEUHUSEN. † Stud. ex. 29, fil. dr. 36. Hofrättsex. s. å. och auskultant i Svea hofrätt v. häradshöfding därstädes 41. Häradshöfding i Björkekinds, Östkindes och Lösings härafs domsaga 48, justitieråd i högsta domstolen 58, afsked 82. Fil. jubeldoktor 86.

ISAK GRUBBSTRÖM. † Ombudsman vid Umeå Sjömanshus 88—09. Mångårig ledamot af stadsfullmäktigt, drätselkammare, hamndirektion samt ett flertal nämnder, kommittéer och styrelser.

JOHAN ARVID KEMPE. † Stud. ex. 74, fil. lic. 84, fil. dr. 85. Docent i fornordisk litteratur vid Lunds universitet, lärare vid Lunds elementarlärov. för flickor 81—86, lektor vid Västerås högre allm. lärov. 86—09, vid Nya elementarlärov. 09. Led. af Riksd. A. K. 1900—01.

ADOLF THEODOR CARLHEIM—GYLLENSKIÖLD. † Stud.-ex. 56, u.-löjtn. vid Hålsinge reg. 57. Kammarjunkare 62. Ledamot af Riksdagens F. K. 80—88, af Riksdagens A. K. 99—05. Led. af Hallands läns Hushållnings-sällskaps förvaltningsutskott 67—00 m. m. Led. i styr. för folkhögskolan i Katrineberg, ordf. i styr. för lantbruksskolan å Wallberga m. m.

HANS JOHNSON. † En af den svenska handelsflottans mest bemärkte män. Under 65—02 befälhavare å olika båtar, sedan sistn. år bosatt i Mölle. Har genom sin behjältenhet räddat dels hela besättningar dels enstaka människor från att drunkna och har som erkännande här för fått mottaga alléhandla belöningar och utmärkelser.

EDVARD OSTERMAN. † Stud. ex. 70, teor. och prakt. teol. ex. 72, prästvigd s. å. Pastoral. 78. Värkade som predikant vid St Johannes kyrka 73—76 då han blef brukspredikant vid Klippan, Göteborg. Sedan 89 kyrkoherde i dåvarande Masthuggsförsamlingen. Led. af folkskolestyrelsen och ordf. i V folkskole-distriktets skolinmäd.

AXEL OTTO LINDFORS. † Stud.-ex. 72, med. lic. 81. Med. dr. i Lund 82, docent s. å. Lasarettsläkare i Kristianstad 90—93. Professor i gynekologi och obstetrik vid Uppsala universitet sedan 93. Varit t. f. professor i pediatrik i Lund. Badläkare i Ramlösa och på Stenungsön. Ordf. i Allm. Valmansförbundet. Inspektör för Smålands Nation.

ZEPPELINS TRIUMFFÄRD. — FLYGVECKAN I REIMS.

(Till bilderna å sid. 746.)

Tyskland har åter genomlevvat en stor *Zeppelinvecka* — den långa vägen genom Tyskland, från Friedrichshaven till Berlin, färdades det styrbara luftskeppet "Zeppelin III", på sträckan Bitterfeld—Berlin fördt af grefve Zeppelin själf.

Mer än ett missöde träffade ju luftskeppet; men vädret var hela tiden det olämpligaste — motvind och regn — hvadan det dock i det hela blef ett lyckadt jätteföretag. Också blef greven vid ankomsten till rikshufvudstaden på det mest entusiastiska sätt hälsad och hyllad af folket och kejsarfamiljen — som "nationens älskling", "Tysklands störste nu levande son".

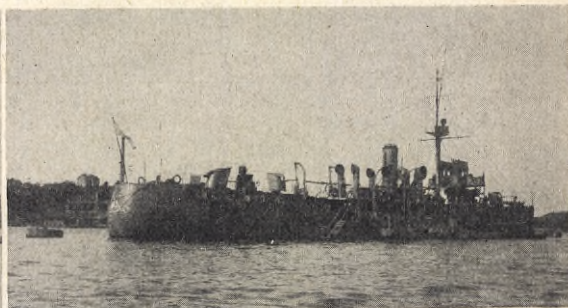
(Till bilderna å sid. 747.)

Den internationella flygveckan i Reims, som slöts den 29 augusti, hade samlat väldiga, entusiastiska åskådarekaror, och i världspresen har lifligt kommenterats de lika utomordentliga som oväntade resultat, som där uppnåts. Man förutsäger revolution på krigföringens område, fredsentusiasterna hoppas rent af på krigens oimintetgörande, och man börjar drömma om aeroplanernas snara inträde bland de ordinarie kommunikationsmedlen.

Visst är, att mänsklighetens "eröfring af luften" synes nalkas verkligheten, och skulle än endast en bråkdel af de förhoppningar, som i dessa dagar ställas på luftens eröfrare, infrias under den närmaste framtiden, så är likvisst ett jättsteg framåt nu konstateradt.

Kjellberg fotografier

Klubb: Kem. A. B. Bengt Silfverparre Skåm—Gbg.

KOLLISIONEN I GÖTEBORGS HAMN: T. v.: Ångaren *Carl O. Kjellberg* och därbakom den *argentinska kanonbåten Parana*, som äfven synes ensam å bilden t. h. Den svenska ångaren blef vid utgåendet ur hamnen den 3 sept. rammad af argentinska kanonbåten *Parana* — ett af de argentinska krigsfartyg som i dagarna besökt Göteborgs hamn — så att en svår läcka uppstod och ångaren måste sättas å grund.

47:DE HÄFTET INNEHALLER:

Carl Jakob Magnell. — Augusti 1909. — Donator. — Arrhenius-institutets invigning. — En vacker uppfinning. — Svenska bilder. — Svensk-ryska sportutställningen. — Nordpolen uppnådd. — Grefve Zeppelins triumffärd. — Den stora flygveckan i Reims. — Utländska porträtt för dagen. — Veckans porträttgalleri. — Kollisionen i Göteborgs hamn.

OBS! Eftertryck af text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan särskild medgifvande förbjudes vid laga påföljd.